

GEA, FLORA ET FAUNA

Noves dades sobre la flora vascular del massís de les Guilleries (nord-est de Catalunya) – II

Josep Gesti Perich¹¹ C/ Sant Ignasi, 42. 17430 Santa Coloma de Farners. A/e: josepgesti@tutamail.com

Rebut: 27.08.2025. Acceptat: 12.09.2025. Publicat: 30.09.2025.

Resum

S'aporta nova informació sobre la presència i la distribució de diverses espècies de la flora vascular del massís de les Guilleries. Es constata la presència al massís de 41 tàxons (16 autòctons i 25 al·lòctons) que no s'hi havien citat abans i també s'aporten noves localitats de 4 (3 autòctons i 1 al·lòcton) altres, dels quals es tenien molt poques dades prèvies a les Guilleries i al nord-est de Catalunya.

Paraules clau: flora vascular, espècies al·lòctones, massís de les Guilleries, Catalunya, península Ibèrica.

Abstract

New data on the vascular flora of the Guilleries massif (northeastern Catalonia) – II

We provide new information on the presence and distribution of several species of the vascular flora of the Guilleries massif. We confirm the presence in the massif of 41 taxa (16 native and 25 non-native) that had not been previously reported. We also provide new localities for 4 more taxa (3 native and 1 non-native) for which very little previous data was available in the Guilleries massif and in northeastern Catalonia.

Key words: vascular plants, non-native species, Guilleries massif, Catalonia, Iberian Peninsula.

Introducció

En aquest article aportem noves dades sobre la flora vascular de les Guilleries en el marc dels treballs de catalogació florística que hi portem a terme (Gesti, 2023, 2024; <https://floraguilleries.cat>). Donem informació de 41 tàxons que no havien estat indicats anteriorment al massís i de 4 espècies més que ja s'hi havien reportat però de les quals es disposava de molt poca informació referida a aquest territori i al nord-est de Catalunya, on són rares.

Entre els 19 tàxons autòctons que s'inclouen n'hi alguns que són poc freqüents a Catalunya, però en general es tracta sobretot d'espècies amb distribucions relativament àmplies de les quals en constatem la presència a les Guilleries. Pel que fa a les 26 espècies introduïdes, hi figuren tant tàxons que es troben naturalitzats localment com d'altres que hi són casuals. La presència d'alguna d'aquestes espècies al·lòctones casuals podria ser efímera al territori, però ens sembla interessant deixar-ne constància de cara a eventuais naturalitzacions posteriors, i també per millorar el coneixement de la seva distribució i expansió a Catalunya.

Materials i mètodes

Totes les observacions provenen de la prospecció sobre terreny al massís de les Guilleries, és a dir, dins l'espai delimitat pels cingles del Collsacabra, les planes de Vic i de la Selva, el Montseny, les rieres d'Arbúcies i de Santa Coloma i el riu Tordera. Aquest espai ocupa una superfície total d'uns 585 km².

La llista dels tàxons es presenta segons l'ordre alfabètic dels noms científics (seguint Sáez & Aymerich, 2021), els quals van precedits per un asterisc (*) quan es tracta d'espècies introduïdes. Darrere del nom científic s'indica la família i també l'àrea de procedència nadiua quan són al·lòctons (seguint Gómez-Bellver, 2023 i POWO, 2025). Per a cada tàxon donem localitats concretes amb indicació de la comarca, el municipi, el lloc, el quadrat UTM d'1 km de costat (sempre a la zona 31T i amb sistema de referència ETRS89), l'altitud, l'hàbitat i la data d'observació (si aquesta es va fer en col·laboració amb altres persones se n'indiquen els noms entre parèntesis). Així mateix, es fa referència a les localitats conegudes properes a les Guilleries (quan n'hi ha) i es donen detalls sobre aspectes rellevants de la seva distribució, taxono-

mia o característiques de les poblacions observades, segons el que escaigui. En el cas de les plantes introduïdes també s'indica el seu grau de naturalització local (Richardson *et al.*, 2000; Pyšek *et al.* 2004).

Resultats i discussió

Achnatherum bromoides (L.) P. Beauv. [Poaceae]

Selva: Riudarenes, pedrera d'en Bota, DG7230, 185 m, brolla, 30-VIII-2015 (P. Barnola, L. Vilar & J. Gesti); Sant Feliu de Buixalleu, camí de Sant Romà (DG6627, 390 m, 5-X-2024, P. Barnola, J. M. Panareda & J. Gesti) i Serra Coloma (DG6823, 120 m, 21-XII-2024), brolles.

A Catalunya es distribueix principalment pel litoral i el prelitoral del quadrant nord-oriental, i de manera més esparsa cap al sud i cap a l'interior. Les localitats més properes a les Guílleries es situen als territoris veïns del Montseny (Bolòs *et al.* 1986), el Montnegre (Montserrat, 1968; Lapraz, 1974) i la plana de la Selva (Vilar, 1987). Als indrets on l'hem vista és una espècie poc abundant.

**Actinidia chinensis* Planch. [Actinidiaceae; Àsia]

Selva: Arbúcies, polígon industrial cal Xic, DG6648, 275 m, descampat, 17-XI-2024; Massanes, urbanització Riuclat, DG6826, 130 m, herbassar en una parcel·la no urbanitzada, 14-XII-2024 (Fig. 1a).

Es cultiva pel seu fruit comestible, el kiwi. A Catalunya només en coneixem citacions d'algunes localitats meridionals, entre el Priorat i el Montsià (Balada *in* Font, 2025), i al Vallès Oriental (Barnola *in* Font, 2025). A les Guílleries n'hem vist únicament individus aïllats en ambients suburbans, que podrien tenir el seu origen en l'abocament de restes orgàniques. Grau de naturalització local: casual.

Ajuga iva (L.) Schreb. [Lamiaceae]

Selva: Hostalric, turó del castell, DG6921, 135 m, llistonar, 21-IV-2024.

Si bé ha estat àmpliament reportada en bona part del litoral i el prelitoral de Catalunya, no es coneixen citacions de les Guílleries. Les localitats més properes s'han indicat al Montseny (Bolòs *et al.*, 1986) i als turons volcànics de Maçanet de la Selva (Bolòs, 1959).

**Alocasia odora* (Lindl.) K. Koch [Araceae; sud-est d'Àsia]

Selva: Hostalric, entre el Molí i la Tordera, DG7021, 55 m, herbassar humit sota una plantació de plàtans, 10-XI-2024 (Fig. 1b).

Espècie utilitzada com a ornamental que a Catalunya ha estat citada únicament en dues localitats, al Penedès (Aymerich, 2020) i a Osona (Aymerich, 2023), aquesta última localitat és a Tavèrnoles, a l'extrem septentrional de les Guílleries. Aportem doncs una segona localitat al massís,

situada just a l'altre extrem. N'hem vist un únic individu en estat no reproductiu que assignem a *A. odora* per la coincidència dels caràcters vegetatius, i especialment per les fulles peltades (Boyce, 2008; Li & Boyce, 2010), que permeten diferenciar-la d'*A. macrorrhizos* (L.) G. Don., que també és utilitzada com a ornamental. Grau de naturalització local: casual.

**Artemisia annua* L. [Asteraceae; est d'Europa, Àsia i nord d'Àfrica]

Osona: Vilanova de Sau, torrent de les Fagedes, DG4944, 500 m, herbassar humit, 28-IX-2024. Selva: Fogars de la Selva, aiguabarreig de la riera de Santa Coloma i la Tordera, DG7221, 45 m, 2-IX-2023, sorrells fluvials; Hostalric, la Farga (DG6920, 60 m, 3-VII-2023) i sota can Llena (DG7021, 55 m, 10-XI-2024), herbassars ruderals; Massanes, riera de Santa Coloma prop de l'Empalme, DG7224, 55 m, sorrells fluvials, 1-I-2024; Riudarenes, riera de Santa Coloma prop de can Barrot, (DG7332, 105 m, 3-XI-2019), de Serrabou (DG7326, 60 m, 11-VI-2023) i del Molí de l'Arrupit (DG7527, 75 m, 9-VII-2025), sorrells fluvials; Sant Feliu de Buixalleu, riera d'Arbúcies prop de Grions (DG6721, 75 m, 20-VIII-2022, P. Barnola, J. M. Panareda & J. Gesti) i can Nualart (DG6822, 95 m, 15-X-2022, P. Barnola, J. M. Panareda & J. Gesti), herbassars ruderals humits; Sant Hilari Sacalm, barranc del Salt del Bou, DG5638, 880 m, herbassar subnitròfil, 11-VII-2025; Santa Coloma de Farners, prop del pont de Sant Salvador, DG7234, 130 m, descampat, 9-XII-2024.

En expansió al quadrant nord-oriental de Catalunya (Font, 2025). A les Guílleries, d'on no en coneixem citacions prèvies, està penetrant progressivament cap a l'interior del massís, sobretot remuntant les rieres afluentes de la Tordera. Grau de naturalització local: naturalitzada.

Aster willkommii Sch. Bip. [Asteraceae]

Osona: Tavèrnoles, sota Savassona (DG4445, 495 m) i pla de les Brugueres (DG4845, 695 m), prats pasturats, 5-XI-2023.

Si bé a Catalunya és coneguda de bona part de la muntanya mitjana, no consten citacions prèvies de les Guílleries. Les localitats més properes al massís s'han reportat als territoris adjacents del Collsacabra (Pérez-Haase *et al.*, 2017) i de la plana de Vic (Bolòs & Bolòs, 1961). A les localitats aportades és una planta poc abundant.

**Aucuba japonica* Thunb. [Garryaceae; sud-est d'Àsia]

Osona: Espinelves, sot dels Matxos, DG5135, 700 m, herbassar a la riba del torrent, 20-IV-2024 (Fig. 1c). Selva: Arbúcies, sobre la riera Xica, DG4845, 275 m, talús ruderalitzat, 25-I-2025.

Es cultiva als jardins com a planta ornamental. L'única localitat catalana que hem trobat documentada és la indicada per Oliver (2017) a la Font Moixina d'Olot (la Garrotxa). A

Figura 1. (a) *Actinidia chinensis* (Arbúcies); (b) *Alocasia odora* (Hostalric); (c) *Aucuba japonica* (Espinelves); (d) *Bouteloua dactyloides* (Massanes); (e) *Epilobium ciliatum* subsp. *ciliatum* (Santa Coloma de Farners), amb detall de les llavors mostrant les papil·les arrencgerades; (f) *Hordeum vulgare* (Susqueda).

Arbúcies n'hem vist 2 individus amb mala vitalitat, mentre que a Espinelves creixia fent un petit rodal (probablement rebrots d'un únic individu) més vigorós. En ambdós casos l'origen podria estar vinculat a l'abocament de restes vegetals i posterior reproducció vegetativa. Grau de naturalització local: casual.

****Bouteloua dactyloides*** (Nutt.) Columbus [Poaceae; Amèrica del Nord]

Selva: Massanes, prop de can Comatell, DG7022, 60 m, herbassar al voral de la carretera, 19-V-2024 (Fig. 1d); Sant Feliu de Buixalleu, sobre el túnel d'Hostalric del tren d'alta

velocitat, DG6821, 105 m, herbassar calcigat, 15-X-2022 (P. Barnola, J. M. Panareda & J. Gesti).

Les úniques citacions a la península Ibèrica corresponen a la riera de Torrelles (Baix Llobregat; Álvarez *et al.*, 2016) i a Sant Feliu de Buixalleu (la Selva; Gesti *in* Gómez-Bellver *et al.*, 2019). Les localitats que aportem se situen a pocs quilòmetres de la ja coneguda de la Selva i, com aquella, es troben sempre prop de la línia de ferrocarril d'alta velocitat, les obres de construcció de la qual semblen ser l'origen de la introducció d'aquesta espècie. N'hem observat diferents nuclis, cadascun recobrint densament superfícies d'alguns metres quadrats, en ambients ruderals, tant dins la zona d'infraestructura ferroviària com en àrees properes. Tots els nuclis presentaven floració abundant. Grau de naturalització local: incert (casual/naturalitzada).

***Bromus lanceolatus* Roth [Poaceae]**

Selva: Massanes, el Cambrerol, DG7223, 75 m, prat sec, 8-VII-2024; Riudarenes, can Torrelles de l'Esparra (DG7229, 140 m, 9-VI-2024) i camí de can Tort (DG7430, 110 m, 15-VII-2025), prats secs pasturats.

Coneguda de gran part dels territoris extrapirinencs de Catalunya però, no obstant, no indicada específicament a les Guilleries. Les localitats més properes s'han indicat als turons basàltics de Maçanet de la Selva, a la plana de la Selva (Vilar, 1987) i al baix Montseny (Barnola *et al.*, 2021).

***Centaurea emporitana* Hayek [Asteraceae]**

Selva: Riudarenes, sobre can Campot (l'Esparra), DG7230, 140 m, prat humit, 26-VII-2023.

Restringida, a Catalunya, a les comarques nord-orientals. Les localitats més properes a les Guilleries han estat reportades a Maçanet de la Selva (Arnelas & Devesa, 2011) i al Montseny (Bolòs *et al.*, 1986). Només n'hem vist alguns exemplars al marge d'un prat segat i pasturat, tot i que es podria fer en altres localitats on existeix el mateix hàbitat.

****Coronilla valentina* L. subsp. *glauca* (L.) Batt. [Fabaceae; conca mediterrània]**

Selva: Massanes, parcel·la no urbanitzada al polígon industrial, DG7121, 50 m, runams, 29-X-2023.

A Catalunya ha estat indicada sobretot al litoral i al prelitoral, i es coneix de territoris propers a les Guilleries, com la plana de Vic (Mercadé, 2016; Nuet & González, 2023), el Montseny (Sáez *et al.* 2015, 2017) i la plana de la Selva (Gesti, 2020). A la localitat que reportem sembla haver-hi arribat a través dels moviments de terres i àrids efectuats a la parcel·la. Grau de naturalització local: casual.

****Cydonia oblonga* Mill. [Rosaceae; oest d'Àsia]**

Selva: Riudarenes, sot de can Salarics, DG7428, 85 m, vorada forestal, 6-XII-2024.

Cultivada sobretot en el passat pel seu fruit comestible, el

codony, i reportada esparsament a Catalunya (Font, 2025). Les indicacions més properes al massís són a la Garriga (Cuní *in* Gómez-Bellver, 2023) i a la plana de la Selva (Zeller, 1958). A la localitat que aportem hi vam veure 5 peus de diferents mides (alguns podrien ser rebrots d'un mateix individu) resseguint una vorada entre el bosc i la pista forestal, no gaire lluny d'uns conreus on n'hi havia un exemplar més vell que suposem plantat. Grau de naturalització local: casual.

****Diplotaxis catholica* (L.) DC. [Brassicaceae; península Ibèrica i nord d'Àfrica]**

Selva: Massanes, entre can Pipa i el torrent de la Teuleria, DG7022, 60 m, marge de camp, 8-III-2025.

Brassicàcia nativa de l'àrea occidental i meridional de la península Ibèrica i del nord del Marroc (Martínez Laborde, 1993). Aportem la segona citació a Catalunya (i primera a les Guilleries) després que la indiquéssim a la carretera vella de Santa Coloma de Farners a Riudarenes (Gesti & Vilar, 2019), ben a prop del límit oriental del massís. N'hem vist alguns peus aïllats en un marge entre un camp de cereals i una carretera local. En flor el mes de març. Grau de naturalització local: casual.

****Epilobium ciliatum* Raf. subsp. *ciliatum* [Onagraceae; Amèrica, est d'Àsia]**

Selva: Santa Coloma de Farners, sota la bassa d'en Camps, DG7034, 140 m, herbassar humit al marge d'un viver, 26-V-2025 (Fig. 1e).

Fins ara a Catalunya només es coneixia de la Cerdanya (Aymerich, 2015) i de Alt Urgell (Aymerich, 2023). A Santa Coloma de Farners es feia als marges d'un viver de plantes llenyoses ornamentals i del seu camí perimetral. Estimem que la població era formada per un centenar de peus, la majoria en flor i/o fruit el mes de maig, que permetien observar els caràcters diferencials de l'espècie: estigma enter, llavors amb apèndix apical i amb papil·les alineades longitudinalment, inflorescència amb indument glandulós, etc. (Strgulc & Jogan, 2004; Fernández Alonso, 2012). La introducció podria tenir el seu origen en la contaminació dels substrats utilitzats en el cultiu de les plantes dels viviers tal com s'ha descrit en altres territoris (Mansanet-Salvador *et al.*, 2014). Grau de naturalització local: casual.

***Epilobium roseum* Schreb. subsp. *roseum* [Onagraceae]**

Selva: Osor, marge de la carretera GI-542 sota la Baga del Ribot, DG6042, 505 m, herbassar higròfil en una surgència d'aigua, 17-VIII-2025.

Fora de l'àrea pirinenca (on és relativament freqüent) a Catalunya només s'havia citat a Sant Sadurn d'Osormort, a les Guilleries (Pérez-Haase *et al.*, 2013). Aportem una segona localitat d'aquesta espècie al massís, en aquesta ocasió a la vall de la riera d'Osor. N'hi havia una desena d'individus creixent en un espai d'uns 2 m² a la cuneta de la carretera, amb el sòl amarat per una petita surgència d'aigua.

**Glebionis coronaria* (L.) Spach [Asteraceae; conca mediterrània]

Selva: Massanes, carretera de Can Fornaca prop de la carena de la Dona Morta (DG7126, 230 m i DG7127, 260 m), herbassars ruderals, 11-V-2025. Riudarenes, urbanització Can Fornaca, DG7028, 275 m, descampats, 1-III-2025.

Tot i que ha estat àmpliament indicada a Catalunya (sobretot al litoral i al prelitoral i més esparsament a l'interior), no ens consten indicacions procedents de les Guilleries. La localitat més propera reportada és al Montseny oriental (Barnola *et al.*, 2021). L'hem vist a la urbanització Can Fornaca i prop de la carretera que hi mena, sempre en ambients ruderalitzats. Les plantes observades, en flor en les dates indicades, semblen varietats de les emprades com a ornamentals que es deuen haver propagat des dels jardins de la urbanització. Grau de naturalització local: casual.

**Hordeum vulgare* L. [Poaceae; origen antropogènic/cultiu]

Selva: Susqueda, riba del pantà de Susqueda sota el torrent del Coll de Nafre, DG6046, 340 m, herbassar nitròfil humit, 9-VII-2023 (Fig. 1f).

Conreada com a cereal i citada fora de cultiu a molts punts de Catalunya. La localitat més propera a les Guilleries on ha estat indicada és a la plana de Vic (Casasayas, 1989). A Susqueda n'hem observat alguns exemplars fructificats a la riba emergida del pantà, que es corresponen amb la var. *distichon* (L.) Hack. Grau de naturalització local: casual.

Knautia integrifolia (L.) Bertol. [Dipsacaceae]

Selva: Hostalric, tram final de la riera d'Arbúcies, DG6820, 60 m, herbassar subnitròfil, 14-VI-2025 (Fig. 2a).

Coneguda del litoral i el prelitoral del quadrant nord-oriental de Catalunya. La indicació més propera a les Guilleries és a les Llobateres de Sant Celoni (Barnola *in* Font, 2025). A Hostalric l'hem vist, abundant, als herbassars de les terrasses fluvials de la riera d'Arbúcies i de la Tordera.

**Lycium chinense* Mill. [Solanaceae; sud-est d'Àsia]

Selva: Hostalric, sota can Llensa (DG7021, 55 m, 10-XI-2024, Fig. 2b) i les Hortes (DG6921, 55 m, 10-XI-2024), plantacions de plàtans i pollancres i vores de camins.

A Catalunya s'ha observat a Barcelona (Bolòs, 1950), a Vilaller (Carreras *et al.*, 1993) i a la riba de la Tordera aigües amunt de les Llobateres (Pié *et al.*, 2010), no massa lluny del límit de l'àrea d'estudi. Atribuïm les plantes observades a Hostalric a *L. chinense* (i no a *L. barbarum* L., molt similar) pels caràcters florals descrits com a diferencials a la bibliografia: calze amb 4 dents, lòbuls de la corol·la pubescents al marge i tub de la corol·la de longitud inferior o igual als lòbuls (Zhang *et al.*, 1994; Wetters *et al.*, 2018). A Hostalric l'hem observat en una desena de punts diferents a l'àrea de les Hortes, sobretot en plantacions d'arbres de ribera i en alguns camins. En aquella mateixa zona, al límit d'uns horts

prop del Molí, n'hi ha un rodal que potser va ser plantat anys enrere. Tot i que l'hem vista en flor, no hem pogut confirmar-ne la fructificació, de manera que desconeixem si s'escampa a través de la dispersió dels fruits carnosos o si ho fa per arrelament de fragments amb les llaurades i el pas de vehicles. Grau de naturalització local: incert (casual/naturalitzada).

Lysimachia loeflingii F. J. Jiménez-López & M. Talavera [Primulaceae]

Osona: Tavèrnoles, Puig de Te, DG4545, 510 m, pastura, 26-V-2024 (Fig. 2c). Selva: la Cellera de Ter, vessant sota Puigdegria, DG6747, 250 m, marge de camí, 1-VI-2024; Massanes, Collformic prop de can Biel (DG7221, 55 m, 24-VI-2024) i Cambrerol prop de can Riera Nou (DG7223, 75 m, 8-VII-2024), herbassars ruderals; Riudarenes, l'Esparra prop de can Patllari (DG7230, 200 m) i de ca n'Aspriu (DG7229, 110 m) herbassars ruderals, 9-VI-2024; Santa Coloma de Farners, camí de ca l'Amargant (DG7035, 220 m, 6-VI-2024) i prop de ca l'Agustí de Castanyet (DG7036, 210 m, 30-IV-2025), herbassars ruderals; Susqueda, prop del castell de Fornils, DG6052, 595 m, marge de camí, 30-VI-2024.

Jiménez-López *et al.* (2022) conclouen que les formes de flors blaves i de flors vermelles de *L. arvensis* corresponen a llinatges diferents i que cal tractar-les com a tàxons separats (*L. loeflingii* les de flors blaves i *L. arvensis* (L.) U. Manns & Anderb. les de flors vermelles). Seguint aquest criteri, constatem la presència d'ambdós tàxons a les Guilleries i aportem les localitats on hem observat *L. loeflingii*, molt menys freqüent que *L. arvensis* que presenta una distribució general al massís.

**Matthiola incana* (L.) W. T. Aiton subsp. *incana* [Brassicaceae; Mediterrània septentrional]

Selva: Riudarenes, sot de l'Esparra a la urbanització Can Fornaca, DG7028, 260 m, herbassar ruderal en terres remogudes, 1-XII-2024.

Ha estat indicada de molts punts del litoral català, però també en àrees més interiors, on apareix subespontània prop dels llocs on es cultiva com a ornamental. No tenim referències de la seva presència al massís ni al seu entorn. Les indicacions més properes són les del litoral selvatà aportades per Vilar (1987). A Can Fornaca n'hem vist alguns exemplars aïllats a pocs metres de les zones habitades, que podrien tenir el seu origen en l'abocament de restes de jardineria (l'hem vista cultivada com a ornamental en jardins d'aquesta urbanització). Grau de naturalització local: casual.

**Oenothera oehlkersii* Kappus [Onagraceae; origen incert (mutació/hibridació)]

Selva: Fogars de la Selva, aiguabarreig de la riera de Santa Coloma i la Tordera, DG7221, 45 m, sorrells fluvials, 2-IX-2023; Massanes, riera de Santa Coloma prop de l'Empalme

Figura 2. (a) *Knautia integrifolia* (Hostalric); (b) *Lycium chinense* (Hostalric); (c) *Lysimachia loeeflingii* (Tavernoles); (d) *Opuntia aurantiaca* (Riudarenes); (e) *Opuntia microdasys* (Sant Feliu de Buixalleu); *Paspalum notatum* (Hostalric).

(DG7224, 55 m, 14-VII-2023) i prop de la casa nova d'en Marc (DG7325, 60 m, 8-VII-2024), sorrells fluvials; Riudarenes, riera de Santa Coloma a l'Hostal de l'Arrupit, DG7527, 75 m, sorrells fluvials, 7-X-2023; Santa Coloma de Farners, sota el viaducte dels Tres Camins, DG6534, 295 m, herbassar humit, 13-VII-2020.

A Catalunya va ser indicada inicialment per Dietrich (1997) de la província de Barcelona i posteriorment s'ha anat reportant esparsament a la meitat septentrional del país: al riu Fluvià (Verloove & Sánchez Gullón, 2008), al riu Ter (Aymerich, 2016; 2023), a la conca alta de la Noguera Pallaresa (Aymerich, 2017), a la Tordera (Barnola *in* Font, 2025)

i a Breda (Barnola *et al.*, 2021). Atenent a les nostres observacions, a les Guilleries no és massa freqüent: l'hem vist en alguns punts de la riera de Santa Coloma i només en una localitat més interior del massís (als Tres Camins de Santa Coloma de Farners). Grau de naturalització local: naturalitzada.

Oeosporangium acrosticum (Balb.) L. Sáez & Aymerich [Pteridaceae]

Selva: Amer, pedrera de Ca la Mora, DG6648, 390 m, rocam, 1-III-2025, localitzada per J. Bassols (2025).

Citada esparsament a Catalunya (Font, 2025), no se'n tenia constància del massís de les Guilleries, per bé que ha estat reportada ben a prop, als cingles de les Balms de Tavertet, al Collsacabra (Pérez-Haase *et al.*, 2008). A Amer l'hem vista, escassa, entre els materials de rebuig d'una antiga pedrera.

****Opuntia aurantiaca*** Lindl. [Cactaceae; Amèrica del Sud]

Selva: Riudarenes, les Feixoneres, DG7228, 85 m, talús sorrenc sobre pista forestal, 22-IV-2025 (Fig. 2d).

Ha estat indicada en diversos punts del litoral i el prelitoral del centre i sud de Catalunya i més puntualment al nord-est del país. Les poblacions conegudes més properes a les Guilleries són a Caldes de Montbui (Guàrdia, 2016) i a Mataró (Guardiola & Petit, 2020). A la localitat que aportem formava diverses clapes que recobrien densament alguns metres quadrats del desmunt entre un camí forestal i el bosc. No hi ha zones habitades al seu entorn ni indicis d'abocaments de restes de jardineria, de manera que suposem que hi devia arribar a través del transport accidental d'algun fragment des d'algun altre indret. Es trobava profusament fructificada i també s'observaven fragments despresos arrelant al peu del talús. Grau de naturalització local: casual.

****Opuntia microdasys*** (Lehm.) Pfeiff. [Cactaceae; Amèrica del Nord]

Selva: Sant Feliu de Buixalleu, carretera GI-553 sota can Rieró (Grions), DG6722, 90 m, talús rocós, 25-II-2024 (Fig. 2e).

A Catalunya s'ha reportat a terra baixa, sobretot al centre i sud del país, i més escassament al nord-est. La citació més propera a les Guilleries es situa al Bages (Guillot & Sáez, 2014). A la localitat que aportem, forma grans clapes en un talús rocós que va ser recobert amb una malla de protecció contra els despreniments. S'hi ha observat l'arrelament de fragments despresos a la base del talús. Grau de naturalització local: casual.

Paronychia capitata (L.) Lam. subsp. *capitata* [Caryophyllaceae]

Selva: Susqueda, pedrera de Susqueda, DG6048, 420 m, pradell en sòl pedregós, 14-V-2023.

Àmpliament distribuïda a Catalunya (fora de l'àrea pirinenca i la serralada Transversal, on és molt més rara; Font,

2025). No en coneixem citacions prèvies del massís de les Guilleries, on només l'hem observada, escassa, a la pedrera abandonada del pantà de Susqueda.

****Paspalum notatum*** Flügge [Poaceae; Amèrica del Sud]

Selva: Hostalric, solar urbà entre la Via Romana i el carrer dels Països Catalans, DG6921, 90 m, herbassar humit, 1-XI-2024 (Fig. 2f).

Coneguda de punts dispersos del litoral i el prelitoral de Catalunya. La localitat més propera a les Guilleries es troba a Santa Maria de Palautordera (Panareda *et al.*, 2023). L'hem vista recobrint densament una superfície d'uns 25 m² en un solar no urbanitzat. Grau de naturalització local: casual.

Phelipanche nana (Reut.) Soják [Orobanchaceae]

Osona: Espinelves, carretera GIV-5441, DG5036, 685 m, vorada herbàcia, 18-VI-2023. Vilanova de Sau, camí de Malafogassa prop de la Font d'en Martí, DG5042, 455 m, vorada forestal, 3-VI-2023.

S'ha indicat de manera escassa i dispersa a Catalunya. No té referències prèvies a les Guilleries. La localitat més propera és al Montseny (Sáez *et al.*, 2015, 2017). Als indrets que indiquem l'hem vist sempre poc abundant.

Pistacia × saportae Burnat [Anacardiaceae]

Selva: Amer, camí de can Puig de Lloret Salvatge, DG6548, 245 m, vorada d'alzinar, 1-VI-2024; Susqueda, sobre la presa de Susqueda (DG6047, 350 m, 9-VII-2023) i entre el Ravionet i el Campàs (DG6349, 215 m, 20-VIII-2023), alzinars.

Constatem la presència a les Guilleries d'aquest híbrid (*P. lentiscus* L. × *P. terebinthus* L.) que és conegut de diversos territoris de Catalunya però que no s'havia indicat al massís ni al seu entorn. L'hem observat, poc abundant, en diferents punts de la vall de Susqueda on també hi creixen els dos parentals.

Pulicaria odora (L.) Rchb. [Asteraceae]

Selva: Massanes, vessant oriental del turó de Sant Roc, DG7123, 80 m, brolla, 8-VII-2024.

A Catalunya la seva distribució es troba restringida al sector nord-oriental, des del Vallès Oriental i el Maresme fins l'Alt Empordà. És coneguda de territoris propers a les Guilleries com la plana de la Selva (Vilar, 1987; Guardiola *et al.*, 2020) i el Baix Montseny (Gutiérrez & Sáez, 1996). L'hem vista, escassa, en una brolla esclarissada.

****Ricinus communis*** L. [Euphorbiaceae; est d'Àfrica]

Selva: Massanes, urbanització Riucclar, DG6826, 130 m, herbassar en una parcel·la no urbanitzada, 14-XII-2024.

Es planta com a ornamental i ha estat indicada fora de cultiu a bona part del litoral de Catalunya i més esparsament al prelitoral i a zones interiors. Les localitats més properes a les

Guilleries s'han reportat a Sils (Vilar, 1987), a Sant Celoni i a Santa Maria de Palautordera (Panareda *et al.*, 2023). N'hem vist dos exemplars juvenils creixent en un solar, que podrien tenir el seu origen en l'abocament de restes de jardineria o en l'arribada accidental de propàguls des dels jardins veïns. Grau de naturalització local: casual.

****Rumex cristatus* DC.** [Polygonaceae; Mediterrània central i oriental]

Selva: Hostalric, riu Tordera prop de la Farga (DG6920, 55 m, 17-I-2024) i sota el Ravalet (DG7021, 50 m, 9-II-2025) i riera d'Arbúcies al seu pas pel polígon industrial les Pinedes (DG6820, 65 m, 2-X-2021), sorrells fluvials.

D'ençà de les primeres observacions a Catalunya, a final del segle XX, a les conques dels rius Besòs i Llobregat (Pino, 1998), s'ha anat ampliant la seva àrea de distribució coneguda. Prop de les Guilleries ha estat localitzada a la Tordera, al seu pas per Santa Maria de Palautordera, Gualba i Sant Feliu de Buixalleu (Barnola *in* Font, 2025). L'hem trobada també als sorrells de la Tordera, resseguint el límit sud de les Guilleries (on és força freqüent) i als del tram final de la riera d'Arbúcies (més escassa). En ambdós cursos fluvials l'hem vista florint i fructificant abundantment. Grau de naturalització local: naturalitzada.

Seseli montanum* L. subsp. *montanum [Apiaceae]

Osona: Sant Julià de Vilatorrada, entre Coll Pedrís i Sant Llorenç del Munt, DG4641, 770 m, replà rocós, 7-IV-2023; Taradell, serra de la Vallmitjana, DG4234, 775 m, 9-XI-2024, matollar sobre sòl pedregós; Viladrau, camps de Masvidal (DG4633, 650, 4-VII-2025) i sobre el Molí d'en Noc (DG4634, 635 m, 1-IV-2023), talussos al marge de la carretera.

No en coneixem citacions concretes a les Guilleries, per bé que ha estat indicada en diversos punts dels massissos veïns del Montseny (Font, 2025) i del Collsacabra (Pérez-Haase *et al.*, 2017). L'hem vista en diferents punts del sector més occidental del massís, sempre poc abundant.

***Stachys ocymastrum* (L.) Briq.** [Lamiaceae]

Selva: Riudarenes, pedrera d'en Bota (DG7230, 170 m, 23-IV-2023) i prop de can Torrelles de l'Esparra (DG7229, 135 m, 9-VI-2024), herbassars subnitròfils.

Coneguda de bona part de les àrees litoral i prelitoral de Catalunya (llevat de l'extrem septentrional) però sense citacions de les Guilleries, tot i que ha estat indicada ben a prop, a Maçanet de la Selva i a Sils (Vilar, 1987). A les localitats que aportem, prop de l'Esparra, és una espècie poc abundant.

****Tecomaria capensis* (Thunb.) Spach** [Bignoniaceae; sud d'Àfrica]

Selva: Riudarenes, sot de l'Esparra a la urbanització Can Fornaca, DG7028, 255 m, herbassar ruderal en terres remogudes, 1-XII-2024 (Fig. 3a).

Espècie emprada en jardineria de la qual es coneixen poques indicacions fora de cultiu a Catalunya. Ha estat citada al Baix Camp (Sanz & Sobrino, 2002), al Tarragonès (Aymerich, 2020), al Barcelonès (Gómez-Bellver *et al.*, 2019), al Baix Empordà (Mallol & Maynés, 2008) i a l'Alt Empordà (Aymerich, 2023). A Can Fornaca formava una clapa clonal densa d'uns 5 m² originada molt probablement pels abocaments de restes de jardineria que hem constatat que s'hi produeixen. En flor el mes de desembre. Grau de naturalització local: casual.

****Teucrium fruticans* L.** [Lamiaceae; Mediterrània occidental]

Osona: Vilanova de Sau, prop de la central hidroelèctrica de Sau, DG5146, 400 m, alzinar aclarit, 17-V-2023.

Aquesta espècie, que s'utilitza en jardineria, s'ha indicat en punts dispersos del litoral i el prelitoral del centre i sud de Catalunya i més escassament al nord-est. No hi ha dades prèvies relatives a la seva presència a les Guilleries. A la localitat que aportem n'hem vist diversos peus creixent fora de cultiu uns metres per sota d'una zona on l'espècie va ser plantada, i que s'aclareix periòdicament. Això fa pensar que la instal·lació dels exemplars que hem observat deriva de l'arrelament de fragments vegetatius procedents dels exemplars cultivats. Grau de naturalització local: casual.

***Thymelaea gussonei* Boreau** [Thymelaeaceae]

Selva: Sant Feliu de Buixalleu, camí d'Hostalric a Grions, DG6822, 110 m, rostoll, 12-X-2024 (Fig. 3b).

A Catalunya es coneix del quadrant nord-oriental, tot i que no tenim coneixement de cap citació prèvia a les Guilleries. Les localitats més properes s'han reportat a la plana de la Selva (Mercadal *et al.*, 2000; Gesti, 2020) i al Montseny (Garriaga de Gallardo *in* Pedrol, 1995; Sáez *et al.*, 2017). A l'indret on la vam observar era molt poc abundant.

****Tilia tomentosa* Moench** [Malvaceae; est d'Europa]

Osona: Taradell, sobre el torrent de Mansa, DG4135, 645 m, vorada forestal, 4-V-2025 (Fig. 3c).

Aquest til·ler d'us freqüent a l'arbrat urbà i als jardins ha estat indicat ben poques vegades a Catalunya fora de cultiu, al Berguedà (Aymerich, 2013, 2016) i al Ripollès (Aymerich, 2019). En l'àmbit de les Guilleries Vilar (1987) indica que és «plantada als parcs i jardins i més rarament en marges de bosc (p. ex. a can Suros de Castanyet (Sta. Coloma)». A la localitat que aportem de Taradell en vam veure un únic exemplar jove, tallat i rebrotat, en una franja forestal aclarida sota una línia elèctrica. Grau de naturalització local: casual.

****Tradescantia pallida* (Rose) D. R. Hunt** [Commelinaceae; Amèrica del Nord]

Selva: Hostalric, talús del camí del Portal de les Hortes, DG6921, 85 m, runams, 22-XII-2024 (Fig. 3d).

Es tracta d'una espècie utilitzada com a ornamental que

Figura 3. (a) *Tecomaria capensis* (Riudarenes); (b) *Thymelaea gussonei* (Sant Feliu de Buixalleu); (c) *Tilia tomentosa* (Taradell); (d) *Tradescantia pallida* (Hostalric); (e) *Tragopogon castellanus* (Viladrau); (f) *Trifolium diffusum* (Susqueda).

a Catalunya només ha estat citada fora de cultiu a Tarragona (Verloove *et al.*, 2019), Berga (Aymerich, 2016) i Figueres (Guillot, 2023), sempre en entorns urbans o periurbans, prop d'on es cultiva o en àrees amb abocaments de restes de jardineria. A Hostalric n'hem vist algunes mates en un talús fortament ruderalitzat, a pocs metres d'un carreró on n'hi havia de plantada en testos. Grau de naturalització local: casual.

***Tragopogon castellanus* Levier [Asteraceae]**

Osona: Viladrau, sobre la bassa del Molí Espatllat, DG4433, 705 m, marge d'un prat de dall, 8-VI-2024 (Fig. 3e).

A Catalunya *T. castellanus* només ha estat citada a Salàs (Pallars Jussà), tot i que Sáez & Aymerich (2021) indiquen que la seva distribució és probablement més estesa del que s'ha

documentat actualment. En un prat de dall al límit entre les Guillerries i el Montseny vam observar tres individus d'un *Tragopogon* d'uns 70-80 cm d'alçada amb caràcters florals coincidents amb els que s'han indicat com a diferencials d'aquesta espècie: 8 bràctees involucrals amb taques negroses a la base i al marge, lígules de color lila-ferruginós amb l'àpex i la base grocs, peduncle mitjanament engruixit sota el capítol a l'antesi (Blanca & Díaz de la Guardia, 1996; Díaz de la Guardia & Blanca, 2017). Unes setmanes després el prat ja s'havia segat, de manera que no ens va ser possible observar la morfologia dels aquenis (un altre dels caràcters diferencials). L'any 2025 no hem trobat l'espècie en aquell prat.

Díaz de la Guardia & Blanca (1990) ja posaven de manifest que es tracta d'una espècie molt pròxima a *T. crocifolius* L., de la que se separa amb dificultat. De fet, es tracta d'un poliploide en la formació del qual haurien intervingut *T. crocifolius* L. i *T. lamottei* Rouy, i aquesta gènesi hauria ocorregut al menys tres vegades al llarg de la història (Mavrodiev *et al.*, 2015). A la vista de la complexitat d'aquest grup i del fet que no n'hem pogut estudiar alguns caràcters, cal mantenir una certa cautela sobre la seva identitat a l'espera que se'n puguin localitzar i estudiar nous exemplars.

Tragopogon crocifolius L. [Asteraceae]

Osona: Espinelves: can Valentí (DG5233, 750 m) i carretera GI-543 prop del pont de la riera d'Espinelves (DG5234, 745), vorades de camí, 20-VII-2024; Viladrau, Camps de la Noguera, DG4635, 625 m, herbassar humit, 31-VII-2024.

Indicada en diversos territoris de Catalunya entre els quals les Guillerries, on havia estat reportada a final del segle XIX (Vayreda, 1879, 1880, 1882) i principi del XX (Cadevall, 1923) però no s'hi havia trobat des d'aleshores. Confirmem doncs la seva presència actual al massís, on és molt rara. A les localitats que aportem només hi hem vist individus aïllats, florits el mes de juliol.

Trifolium diffusum Ehrh. [Fabaceae]

Susqueda: camí dels pantans prop del sot de can Serra Bronquera, DG5845, 370 m, pradell al marge de la pista, 21-VI-2025 (Fig. 3f).

Es tracta d'una espècie rara a Catalunya que ha estat confirmada en escassos punts dels Pirineus i a Sant Sadurní d'Osormort, a les Guillerries (Pérez-Haase *et al.*, 2009). Aportem una segona localitat d'aquest trèvol a les Guillerries, a la vall de Susqueda, on es feia poc abundant als marges del camí que voreja el pantà. Fructificat el mes de juny.

Trifolium lappaceum L. [Fabaceae]

Osona: Viladrau, prop de can Torrents, DG4636, 620 m, herbei humit pasturat, 15-VI-2024.

A Catalunya ha estat reportada sobretot al sector nord-oriental i de manera més esparsa cap al sud i l'interior. Se'n coneixien localitats properes a les Guillerries, a Seva (Bolòs, 1959) i a Santa Coloma de Farners (Gesti, 2021). Només

l'hem vista, poc abundant, al lloc referenciat de Viladrau, tot i que podria ser present en altres indrets propers on existeix el mateix hàbitat.

**Tripleurospermum inodorum* (L.) Sch. Bip. [Asteraceae; Euràsia]

Osona: Folgueroles, font de cal Guarda, DG4342, 590 m, herbassar ruderal, 28-V-2023.

Fora de l'àrea pirinenca, on és autòctona, aquesta espècie ha estat observada en diversos punts de Catalunya a causa de la seva utilització en la revegetació d'infraestructures viàries, des d'on es pot estendre a espais veïns. A tocar de les Guillerries, havia estat observada als talussos de la carretera C-25 a Brunyola (HGI 8024, *leg.* L. Vilar & J. Font, 15-XII-1994) i posteriorment propagada en espais propers (HGI 9348, *leg.* J. Gesti, 14-I-1996). A la localitat que aportem de Folgueroles n'hi havia un rodal amb una quinzena d'individus en un marge entre camp i bosc. Desconeixem com hi ha arribat. Grau de naturalització local: casual.

**Ulmus pumila* L. [Ulmaceae; Àsia]

Selva: Massanes, polígon industrial de Massanes (DG7121, 50 m, 22-X-2023), prop de can Gabriel (DG7023, 140 m, 25-XI-2023), prop del Forn d'en Marquès (DG7023, 75 m, 8-XII-2024) i prop de Mas Coll (DG7124, 105 m, 15-XII-2024), marges viaris; Sant Feliu de Buixalleu, Grions (DG6722, 90 m, 15-X-2023, P. Barnola, J. M. Panareda & J. Gesti) i sota el bosc de can Moner (DG6523, 115 m, 6-IV-2025), vorals de la carretera; Santa Coloma de Farners, riera de Santa Coloma prop de la depuradora, DG7233, 115 m, bosquetó de ribera, 21-X-2024.

Força reportada al litoral i al prelitoral i més rarament a l'interior de Catalunya. No en coneixem citacions prèvies de les Guillerries però sí del massís veí del Montseny (Sáez *et al.*, 2015; Barnola *et al.*, 2021). N'hem vist individus aïllats, majoritàriament en marges de carretera i només en una ocasió (a la riera de Santa Coloma) en un ambient ripari. Grau de naturalització local: incert (casual/naturalitzada).

Bibliografia

- Álvarez, H., Ibáñez, N. & Gómez-Bellver, C. 2016. Noves aportacions al coneixement de la flora al·lòctona de la comarca del Baix Llobregat (Catalunya, Espanya). *Collectanea Botanica*, 35: e007.
- Arnelas, I. & Devesa, J. A. 2011. Revisión taxonómica de *Centaurea* sect. *Jacea* (Mill.) Pers. (Asteraceae) en la Península Ibérica. *Acta Botanica Malacitana*, 36: 33-88.
- Aymerich, P. 2013. Plantas alóctonas de origen ornamental en la cuenca alta del río Llobregat (Cataluña, noreste de la Península Ibérica). *Bouteloua*, 16: 52-79.
- Aymerich, P. 2015. Notes florístiques de les conques altes dels rius Segre i Llobregat. III. *Orsis*, 29: 91-118.
- Aymerich, P. 2016. Contribució al coneixement de la flora al·lòctona del nord i el centre de Catalunya. *Orsis*, 30: 11-40.
- Aymerich, P. 2017. Notes sobre flora al·lòctona a Catalunya. *Butlletí*

- de la Institució Catalana d'Història Natural, 81: 97-116.
- Aymerich, P. 2019. Notes sobre flora al·lòctona a Catalunya. II. *Butlletí de la Institució Catalana d'Història Natural*, 83: 3-21.
- Aymerich, P. 2020. Notes sobre flora al·lòctona a Catalunya. III. *Butlletí de la Institució Catalana d'Història Natural*, 84: 101-124.
- Aymerich, P. 2023. Notes sobre flora al·lòctona a Catalunya. IV. *Butlletí de la Institució Catalana d'Història Natural*, 87: 225-238.
- Barnola, P., Panareda, J. M. & Gesti, J. 2021. Aportacions al coneixement de la flora vascular del sector oriental del massís del Montseny (Catalunya, NE de la península Ibèrica). *Butlletí de la Institució Catalana d'Història Natural*, 85: 199-207.
- Bassols, J. 2025. *Oosporangium acrosticum*. Observació a iNaturalist. Disponible a: <https://www.inaturalist.org/observations/267110713> [Data de consulta: 27 març 2025].
- Blanca, G. & Díaz de la Guardia, C. 1996. Sinopsis del género *Tragopogon* L. (Asteraceae) en la Península Ibérica. *Anales del Jardín Botánico de Madrid*, 54: 358-363.
- Bolòs, A. de. 1950. *Vegetación de las comarcas barcelonesas*. Instituto Español de Estudios Mediterráneos. Barcelona. 579 p.
- Bolòs, A. de & Bolòs, O. de 1961. Observacions florístiques. *Miscel·lània Fontserè*, 1: 83-102.
- Bolòs, O. de. 1959. *El paisatge vegetal de dues comarques naturals: la Selva i la plana de Vic*. Arxius de la Secció de Ciències, 26. Institut d'Estudis Catalans. Barcelona. 174 p.
- Bolòs, O., Nuet, J. & Panareda, J. M. 1986. *Flora vascular del Montseny*. P. 41-92. In: Terrades, J.; Miralles, J. (eds.). El patrimoni biològic del Montseny. Catàlegs de flora i fauna, 1. Diputació de Barcelona. Barcelona. 155 p.
- Boyce, P. C. 2008. A review of *Alocasia* (Araceae: Colocasieae) for Thailand including a novel species and new species records from South-West Thailand. *Thai Forest Bulletin (Botany)*, 36: 1-17.
- Cadevall, J. 1923. *Flora de Catalunya*. Vol. III. Institut d'Estudis Catalans, Secció de Ciències. Barcelona. 521 p.
- Carreras, J., Carrillo, E., Masalles, R. M., Ninot, J. M. & Vigo, J. 1993. El poblament vegetal de les Valls de Barravès i de Castanesa. I - Flora i vegetació. *Acta Botanica Barcinonensis*, 42: 1-392.
- Casasayas, T. 1989. *La flora al·lòctona de Catalunya. Catàleg raonat de les plantes vasculars exòtiques que creixen sense cultiu al NE de la Península Ibèrica*. Tesi Doctoral. Universitat de Barcelona. 892 p.
- Díaz de la Guardia, C. & Blanca, G. 1990. *Tragopogon castellanus* Levier = *T. crocifolius* subsp. *badalii* Willk. *Anales del Jardín Botánico de Madrid*, 47: 253-256.
- Díaz de la Guardia, C. & Blanca, G. 2017. *Tragopogon* L. P. 795-812. In: Talavera, S.; Buira, A.; Quintanar, A.; García, M. A.; Talavera, M. M.; Fernández Piedra, M. P.; Aedo, C. (eds.). Flora ibérica XVI(II) - Compositae (partim). Real Jardín Botánico. Consejo Superior de Investigaciones Científicas. Madrid. 735 p.
- Dietrich, W. 1997. *Oenothera* L. P. 90-100. In: Castroviejo, S.; Aedo, C.; Benedí, C.; Lainz, M.; Muñoz Garmendia, F.; Nieto, G.; Paiva, J. (eds.). Flora ibérica VIII - Haloragaceae-Euphorbiaceae. Real Jardín Botánico. Consejo Superior de Investigaciones Científicas. Madrid. 375 p.
- Fernández Alonso, J. L. 2012. *Epilobium ciliatum* Rafin. (Onagraceae), una nueva adventicia potencialmente invasora en la Península Ibérica. *Acta Botanica Malacitana*, 37: 179-184.
- Font, X. 2025. Mòdul de Flora i Vegetació. Banc de Dades de Biodiversitat de Catalunya. Generalitat de Catalunya i Universitat de Barcelona. Disponible a: <http://biodiver.bio.ub.es/biocat/homepage.html> [Data de consulta: 15 agost 2025].
- Gesti, J. 2020. Catàleg de la flora vascular de Santa Coloma de Farners (la Selva, nord-est de Catalunya). *Miconia*, 4: 69-105.
- Gesti, J. 2021 ["2020"]. Addicions al catàleg de la flora vascular de Santa Coloma de Farners (la Selva, nord-est de Catalunya). *Miconia*, 5: 101-110.
- Gesti, J. 2023. *Flora de les Guilleries orientals. Catàleg, caracterització i espècies singulars*. Càtedra de l'Aigua, Natura i Benestar - Eumo. Sant Hilari Sacalm - Vic. 218 p.
- Gesti, J. 2024. Noves dades sobre la flora vascular del massís de les Guilleries (nord-est de Catalunya). *Butlletí de la Institució Catalana d'Història Natural*, 88: 133-138.
- Gesti, J. & Vilar, L. 2019. Aportacions al coneixement de la flora de les Guilleries orientals i àrees properes (nord-est de Catalunya). *Butlletí de la Institució Catalana d'Història Natural*, 83: 195-198.
- Gómez-Bellver, C. 2023. *Flora al·lòctona vascular ocasional, naturalitzada i invasora al territori comprès per Catalunya, el País Valencià i les Illes Balears. El cas d'estudi del neòfit recent invasor Kalanchoe ×houghtonii*. Tesi doctoral. Universitat de Barcelona. Barcelona. 1.233 p.
- Gómez-Bellver, C., Nualart, N., Ibáñez, N., Burguera, C., Álvarez, H. & López-Pujol, J. 2019. Noves dades per a la flora al·lòctona de Catalunya i del País Valencià. *Butlletí de la Institució Catalana d'Història Natural*, 83: 23-40.
- Guàrdia, L. 2016. On the presence of *Opuntia aurantiaca* (Opuntioideae, Cactaceae) in Catalonia (northeastern Iberian Peninsula). *Orsis*, 30: 3-9.
- Guardiola, M. & Petit, A. 2020. Aportacions a la flora al·lòctona de la serralada Litoral central catalana i territoris propers. *Butlletí de la Institució Catalana d'Història Natural*, 84: 35-49.
- Guardiola, M., Petit, A., Pannon, P., Sánchez-Camacho, Ó. & Gutiérrez, C. 2020. Aportacions a la flora vascular de la meitat nord de les serralades Litoral i Prelitoral catalanes. *Butlletí de la Institució Catalana d'Història Natural*, 84: 3-13.
- Guillot, D. 2023. Dos neòfits de origen ornamental observados en Figueras (Gerona, Alto Ampurdán, Cataluña). *Bouteloua*, 35: 207-209.
- Guillot, D. & Sáez, L. 2014. Nuevas citas de Opuntioideae (Cactaceae) en el este de la Península Ibérica. *Bouteloua*, 17: 116-125.
- Gutiérrez, C. & Sáez, L. 1996. Aportacions al coneixement de la flora vascular del Montseny. *Folia Botanica Miscellanea*, 10: 67-75.
- iNaturalist. 2025. Disponible a: <https://www.inaturalist.org> [Data de consulta: 18 agost 2025].
- Jiménez-López, F. J., Viruel, J., Arista, M., Ortiz, P. L. & Talavera, M. 2022. Molecular approaches reveal speciation between red- and blue-flowered plants in the Mediterranean *Lysimachia arvensis* and *L. monelli* (Primulaceae). *Botanical Journal of the Linnean Society*, 199: 557-577.
- Lapraz, G. 1974. Recherches phytosociologiques en Catalogne. *Collectanea Botanica (Barcelona)*, 9: 77-181.
- Li, H. & Boyce, P. C. 2010. *Alocasia*. P. 75-79. In: Wu, Z. Y.; Raven, P. H.; Hong, D. Y. (eds.). Flora of China. Vol. 23 (Acoraceae through Cyperaceae). Science Press, Beijing, and Missouri Botanical Garden Press, St. Louis. 515 p.
- Mallol, A. & Maynés, J. 2008. Nous xenòfits al Baix Empordà (Catalunya). *Acta Botanica Barcinonensis*, 51: 59-78.
- Mansanet-Salvador, C., Ferrer-Gallego, P. P., Ferrando, I & Laguna, E. 2014. Primera cita de *Epilobium ciliatum* Raf. (Onagraceae) en la Comunidad Valenciana. *Flora Montiberica*, 57: 17-23.
- Martínez Laborde, J. B. 1993. *Diploaxis* DC. P. 346-362. In: Castroviejo, S.; Aedo, C.; Gómez Campo, C.; Lainz, M.; Montserrat, P.; Morales, R.; Muñoz Garmendia, F.; Nieto Feliner, G.; Rico, E.; Talavera, S.; Villar, L. (eds.). Flora ibérica IV - Cruciferae-Monotropaceae. Real Jardín Botánico. Consejo Superior de Investigaciones Científicas. Madrid. 730 p.
- Mavrodiev, E. V., Chester, M., Suárez-Santiago, V. M., Visger, C. J., Rodriguez, R., Susanna, A., Baldini, R. M., Soltis, P. S. & Soltis, D. E. 2015. Multiple origins and chromosomal novelty in the allotetraploid *Tragopogon castellanus* (Asteraceae). *New Phytologist*, 206: 1.172-1.183.
- Mercadal, G., Vilar, L. & Viñas, X. 2000. Els prats de dall de la plana de la Selva, l'últim hàbitat per a diverses plantes higròfiles a terra baixa. *Butlletí de la Institució Catalana d'Història Natural*, 69: 19-24.

- Mercadé, A. 2016. *Estudis de flora i vegetació del Moianès i àrees properes*. Tesis doctoral. Universitat de Barcelona. 619 p.
- Montserrat, P. 1968. *Flora de la Cordillera litoral catalana (porción comprendida entre los ríos Besós y Tordera)*. Caja de Ahorros de Mataró. Mataró. 525 p.
- Nuet, J. & González, V. 2023. Projecte FitoCaT, 39: Plantes del turó del Clascar (UTM DG33), a Malla (Osona). *Miconia*, 4: 277-294.
- Oliver, X. 2017. Catàleg de flora vascular de la Moixina, Olot. *Annals de la delegació de la Garrotxa de la Institució Catalana d'Història Natural*, 8: 121-156.
- Panareda, J. M., Barnola, P. & Gesti, J. 2023. Noves aportacions al coneixement de la flora vascular del massís del Montseny (Catalunya, NE de la península Ibèrica). *Butlletí de la Institució Catalana d'Història Natural*, 87: 29-34.
- Pedrol, J. 1995. *Thymelaea gussonei* Boreau (Thymelaeaceae) a Catalunya. *Butlletí de la Institució Catalana d'Història Natural*, 63: 103-104.
- Pérez-Haase, A., Batriu, E. & Mercadé, A. 2008. Aportació al coneixement florístic de les Guilleries i del Collsacabra (Catalunya oriental), II. *Acta Botanica Barcinonensis*, 51: 49-58.
- Pérez-Haase, A., Mercadé, A., Batriu, E. & Blanco, J. M. 2013. *Aportació al coneixement florístic de l'Espai Natural de les Guilleries-Savassona*. Grup de Recerca de Geobotànica i Cartografia de la Vegetació. Universitat de Barcelona. Barcelona. 238 p.
- Pérez-Haase, A., Mercadé, A., Batriu, E. & Blanco, J. M. 2017. *Catàleg florístic del DG54 (Guilleries-Collsacabra)*. Primera versió. Grup de Recerca de Geobotànica i Cartografia de la Vegetació (GEOVEG). Universitat de Barcelona. 35 p.
- Pié, G., Vilar, L. & Sánchez, S. 2010. Estudis corològics de plantes vasculars al Montseny. *Monografies del Montseny*, VII: 115-118.
- Pino, J. 1998. *Rumex cristatus* DC. (Polygonaceae) en Catalunya. *Anales del Jardín Botánico de Madrid*, 56: 368-369.
- POWO. 2025. Plants of the World Online. Facilitated by the Royal Botanic Gardens, Kew. Disponible a: <http://www.plantsoftheworldonline.org> [Data de consulta: 18 agost 2025].
- Pyšek, P., Richardson, D. M., Rejmánek, M., Webster, G. L., Williamson, M. & Kirschner, J. 2004. Alien plants in checklists and floras: towards better communication between taxonomists and ecologists. *Taxon*, 53: 131-143.
- Richardson, D. M., Pyšek, P., Rejmánek, M., Barbour, M. G., Panetta, F. D. & West, C. J. 2000. Naturalization and invasion of alien plants: concepts and definitions. *Diversity and Distributions*, 6: 93-107.
- Sáez, L. & Aymerich, P. 2021. *An annotated Checklist of the Vascular Plants of Catalonia (northeastern Iberian Peninsula)*. Kit-book Serveis Editorials, S. C. P. Barcelona. 717 p.
- Sáez, L., Galán de Mera, A., Pyke, S., Pié, G. & Carnicero, P. 2015. New data on vascular plants from Montseny massif (northeastern Iberian Peninsula). *Orsis*, 29: 205-230.
- Sáez, L., Pié, G. & Carnicero, P. 2017. *Catàleg de la flora vascular del massís del Montseny. Tres segles d'investigació botànica (1716-2016)*. Sèrie Territori i Parcs Naturals, 1. Col·lecció Estudis. Diputació de Barcelona. 238 p.
- Sanz, M. & Sobrino, E. 2002. *Plantes vasculars del quadrat UTM 31T CF34: Cambrils*. ORCA: catàlegs florístics locals, 13. Institut d'Estudis Catalans. Secció de Ciències Biològiques. Barcelona. 49 p.
- Strgulc, S. & Jogan, N. 2004. *Epilobium ciliatum* Raf., a new plant invader in Slovenia and Croatia. *Acta Botanica Croatica*, 63: 49-58.
- Vayreda, E. 1879. Plantas notables por su utilidad ó rareza que crecen espontáneamente en Cataluña ó sea Apuntes para la Flora Catalana. *Anales de la Sociedad Española de Historia Natural*, 8: 345-462.
- Vayreda, E. 1880. Excursión botánica al Monseny y Guilleries. *Crónica Científica*, 3 (64): 388-394.
- Vayreda, E. 1882. Nuevos apuntes para la Flora Catalana. *Anales de la Sociedad Española de Historia Natural*, 11: 41-151.
- Verloove, F., Aymerich, P., Gómez-Bellver, C. & López-Pujol, J. 2019. Chorological notes on the non-native flora of the province of Tarragona (Catalonia, Spain). *Butlletí de la Institució Catalana d'Història Natural*, 83: 133-146.
- Verloove, F. & Sánchez Gullón, E. 2008. New records of interesting xenophytes in the Iberian Peninsula. *Acta Botanica Malacitana*, 33: 147-167.
- Vilar, L. 1987. *Flora i vegetació de La Selva*. Tesis Doctoral. Universitat Autònoma de Barcelona. 608 p.
- Wetters, S., Horn, T. & Nick, P. 2018. Goji Who? Morphological and DNA Based Authentication of a "Superfood". *Frontiers in Plant Science*, 9: 101-114.
- Zeller, W. 1958. Étude phytosociologique du chêne-liège en Catalogne. *Pirineos*, 47-50: 1-194.
- Zhang, Z. Y., Lu, A. & D'Arcy, W. G. 1994. *Lycium*. P. 301-304. In: Wu, Z. Y.; Raven, P. H. (eds.). *Flora of China*. Vol. 17 (Verbenaceae through Solanaceae). Science Press, Beijing, and Missouri Botanical Garden Press, St. Louis. 342 pp.